

**BİLGİ VERMEDEN DOLAYI ÜÇÜNCÜ KİŞİYE
KARŞI GÜVEN SORUMLULUĞUNA İLİŞKİN
BGE 130 III 345 NO.LU FEDERAL MAHKEME
KARARININ İNCELENMESİ**

Ar. Gör. Fatma Zeynep ALTINER*

İsviçre Federal Mahkemesi Kararlar Arşivinden

BGE 130 III 345 ¹

43 I SİVİL BÖLÜMÜ KARARININ ÖZETİ

I. S. A., B.'ye karşı

4 C 230/2003 23 Aralık 2003

Kayıt (Dizin)

Üçüncü Kişi Lehine Koruyucu Etkili Sözleşme, Sözleşmesel Sorumluluk
(Art 2 ZGB)

Üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşmede taşınmaza değer biçen uzmanın sorumluluğu, bu hukuki kurumun savunucularının görüşlerine göre ancak taşınmaz satıcısının alıcıların da rızasıyla uzmandan talepte bulunmuş olması ve taşınmaz değerlendirme uzmanı tarafından bu ortak menfaatler durumunun anlaşılabilir olması halinde düşünülebilir. (E.1)

Uzman kişi, önceden dolaylı olarak ilişki kurduğu sözleşme dışı üçüncü kişilerde uyandırdığı güvenden sorumlu olacaktır. Sorumluluk riski, uzmanlığın bağımsız kriterlerinin içeriği ve onların kullanılış amacına bağlı olup, uzmanın üçüncü kişiyi tanıyıp tanımaması ya da en azından bilip bilmemesi hususu, sözleşmesel rizikonun ortaya çıkıp çıkmamasında rol oynamaz.(E.2)

---

* Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

¹ http://www.polyreg.ch/d/informationen/bgeleitentscheide/Band_130_2004/BGE_III_345.html

Mevcut davadaki sorumluluk reddedilmiştir.

Olayın Özeti

A. A (Davalı) bir mimar ve bölgesinde tanınmış bir emlak değer uzmanıdır. 1994 yılında taşınmaz sahibinin siparişi üzerine C'deki D taşınmazı hakkında bir değer raporu hazırlamıştır. Raporunda taşınmaza dair hiçbir kusura işaret edilmemektedir. Evin satılması amacıyla, mal sahibi değer raporunu satış belgeleriyle birlikte taşınmazı almak için ilgilenen E ve S. B.ye göstermiştir. 21 Kasım 1996 da taşınmazın mülkiyetini kazanmışlardır.

B. Kısa bir süre sonra, 1.Mart.1997'de hakkında rapor alınmış olan taşınmazda, davacının kazanım tarihinden itibaren çatı problemi ortaya çıkmıştır. Ahşap yapı uzmanları, 27.Ağustos.1997'deki incelemelerinde çatı konstrüksiyonu, çıkma çatı levhası, statik ve bodrumdaki sürekli nemden kaynaklanan kusurları tespit etmişlerdir. 29.Ağustos.1997'de alıcı, davalıya kopyası ile birlikte ayıp ihbarında bulunarak, yetkili mahkemeden her ihtimale karşı delil tespiti talebinde bulunmuştur. Bu işlemler çerçevesinde görevlendirilen uzmanlar, özel uzmanlıklarına göre önemli benzer bazı kusurları tespit etmişlerdir. Ahşap yapının çatı katında ve bodrumda bodrum tavanının izolasyonuna dair tespitlerde bulunmuşlardır. Bu ve sonraki onarım masrafları olarak toptan 63.900 FR bedel takdir edilmiştir. Davacılar davalının da, satıcı ve evi inşa eden mimarın yanı sıra zararı bildiği için sorumlu tutulması gerektiğini iddiasında bulunmuştur. Davalı ise sorumluluğunu reddetmiştir.

C. Davada 5.Mayıs.1999'dan itibaren davacı tarafından başvuru yapılan Werdenberg Bölge Mahkemesi davalıyı kademeli olarak faizi ile birlikte 68.228.65 FR ödemekle yükümlü kıldı. Mahkeme davalının değer biçtiği raporun taşınmazın ayıptan arınmış olduğuna dair güven uyandırarak, alım sonucunda belirleyici olduğu hususu üzerinde durmuştur. Bu bilgiye güven sebebiyle hayalkırıklığına uğranmıştır. Mahkeme, davalının değer raporunda çatı katının ahşap yapısında ve bodrum katının izolasyonunda açıkça tespit edilebilen ayıplara ilişkin hiçbir görüşe değinmediği sonucuna varmıştır. Bölge Mahkemesi, davalının güven sorumluluğunun bulunduğunu onaylayarak davalıyı koruma amaçlı olarak faizi ile birlikte 30.960.50 FR'a hükmetti. Davada bunun üzerine, St. Gallen Kanton Mahkemesi 2.Haziran.2003 tarihli hükmüyle, hem davalının temyiz, hem de davacının temyiz talebini reddetti.

D. Davalı, davacının müşterek kusurunun duruma uygun olarak dikkate alınması gerektiğini öne sürerek tazminatın indirimi talebinin reddi hususunda Kanton Mahkemesi tarafından verilen hükmün temyizi için Federal Mahkemeye başvurdu.

Davacı temyiz talebinin reddi için başvuruda bulundu.

Değerlendirmelerden Alıntılar

Değerlendirme 1.

1. Kanton Mahkemelerinin birbirleri ile tutarlı ve isabetli olarak vardıkları sonuca göre davalının üçüncü kişinin malvarlığı açısından koruma yükümlülüğü bulunmadığından sözleşme dışı sorumluluk yönünden hukuka aykırılık sonucuna varılamamaktadır. Davalının üçüncü kişi lehine koruyucu etkili sözleşmeden sorumluluğu da önceki mercide hukuken reddedilmiştir. Böyle bir sorumluluk şimdiye kadarki uygulamada ilke olarak kabul görmemektedir. Dava mevcut durumda kesinlik kazanamamıştır. Satıcının, alıcıların rızası ile talep ettiği değerlendirme raporunda davalı ile müşterek menfaatlerinin bulunacağı düşünülebilir. Mevcut dava için ise bu durum tam olarak uygun değildir. Sözleşme taraflarının menfaatleri karşılaştırıldığında: satıcı mümkün olduğu kadar yüksek, alıcı ise mümkün olduğu kadar düşük rayiç bedel menfaatini gütmektedir. Böyle bir davada, üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşme varsayımını destekleyenler hukuk doktrininde görüş olarak ayrılmaktadır. (vgl. HANS PETER WALTER, Vertrauenshaftung im Umfeld des Vertrages, in: ZBJV 132/1996 S. 291 f.; anders die Praxis in Deutschland: Urteil des Bundesgerichtshofes [BGH] vom 10. November 1994 - III ZR 50/94 [Köln], publ. in: Neue Juristische Wochenschrift 1995 S. 392; im Ergebnis zustimmend DIETER MEDICUS, Anmerkung, Juristenzeitung 1995 S. 308 f.; wie hier CLAUS-WILHELM CANARIS, Schutzwirkungen zugunsten Dritter bei "Gegenläufigkeit" der Interessen: zugleich eine Besprechung der Entscheidung des BGH vom 10. November 1994 - III ZR 50/94, publ. in: Juristenzeitung 1995 S. 441 ff.).

Davalının sorumluluğu, yardımcı kişi veya ortakta olduğu gibi, culpa in contrahendodan da ayrılmaktadır. Davalı tarafından davacıya karşı kasti hile (Art. 28 OR) de alt mahkeme tarafından gerçekçi bir iddia olarak görülmemiştir. Culpa in Contrahendo açısından kusurluluğun gerekip gerekmediği hususunda (olumlu yönde, WALTER, aaO, ZBJV 132/1996 S. 292; CANARIS, aaO, S.

445), satış sözleşmesi görüşmelerinde bilirkişi raporunun maddi ilişkisi yönü noksan kaldığı için açıklık kalabilir. Bilirkişi raporu, sözleşme görüşmeleri için düzenlenmediği gibi, teslimden sonra iki yıl süresince de bu amaçla kullanılmamıştır. Bu zaman sürecinde culpa in contrahendonun hariçte kaldığı ortaya çıkmaktadır (vgl. WALTER, aaO, ZBJV 132/1996 S. 293). Kaldı ki, davacının talep ettiği kapsamlı ifa zararına karşı, menfi zarardan doğan menfaat devam etmektedir (BGE 105 II 75 E. 3 S. 81).

Kanton Mahkemeleri de Federal Mahkemece başlı başına bir hukuki sorumluluk ilkesi olarak tanınan Güven Sorumluluğu esasına göre davayı ele almıştır.

Değerlendirme 2

2.1.Culpa in Contrahendodan daha üst bir kavram olan ve diğer özdeş unsur gruplarını içeren uyandırılan güvenden doğan sorumluluk (BAUMANN, Zürcher Kommentar, N. 108 und 123 zu Art. 2 ZGB; KRAMER, Berner Kommentar, Allgemeine Einleitung in das schweizerische OR, N. 151), sözleşme ile haksız fiil arasında yer almaktadır. Tazminat talebi için hukuki temel teşkil edecek şekilde güven uyandırılması ve arkasından gelen hayalkırıklığı nedeniyle, sözleşme dışı 3. kişinin sorumluluğunu doğurmaktadır. Korunmaya değer güven zarar verenin zarar gören de yeterli somut ve belirli beklenti uyandıran davranışından kaynaklandığı varsayılmaktadır. (BGE 124 III 297 E. 6a S. 304; 121 III 350 E. 6c S. 355; 120 II 331 E. 5a S. 336; Urteile des Bundesgerichts 4C.299/1998 vom 7. Januar 1999, E. 4a, publ. in: SJ 2000 I S. 537 f.; 4C.280/1999 vom 28. Januar 2000, E. 3a, publ. in: SJ 2000 I S. 554 f.; KRAMER,aaO, N. 150; BUCHER, Basler Kommentar, 3. Aufl., N. 69a ff. zu Art. 1 OR). Zarar görenin içinde bulunduğu sakıncası aşık durum, uygun sebebe dayanan beklentinin gerçekleştirilmediği takdirde, zarar verenin zararın sorumluluğunu üstlenmesini gerektirir.

2.2. Uyandırılan ve hayalkırıklığına uğratılan güvenden doğan sorumlulukta, öncelikle gereken, özel hukuki ilişki olarak adlandırılan ilişkiye katılanların dürüstlük ilkesinden (Art. 2 ZGB) kaynaklanan koruma ve aydınlatma yükümlülüğüne uyulmamasından ayrı tutulması olduğu farzedilmektedir (BGE 120 II 331 E. 5a S. 336). Böyle bir özel ilişki, kendisinden talepte bulunulan kişinin bilinçli ya da normatif olarak öngörülebilir davranışından kaynaklanmaktadır. Tesadüfi ve beklenmedik bir temasta

bulunma da, kusura dayalı haksız fiil sorumluluğunda olduğu gibi (BGE 128 III 324 E. 2.2 S. 327; Urteil des Bundesgerichts 4C.280/1999 vom 28. Januar 2000, E. 3a, publ. in: SJ 2000 I S. 554 f.; KRAMER, aaO, N. 141; HANS PETER WALTER, Die Vertrauenshaftung: Unkraut oder Blume im Garten des Rechts?, in: ZSR 120/2001 I S. 97), böyle bir özel ilişkinin olmadığı durumlar karşısında ortaya çıkmaktadır. Yardımcı şahsın kişisel sorumluluğu ya kendisinin bizzat talepte bulunan kişiler ile yakın ilişki kurmasından ya da üzerine aldığı ticari faaliyetin başarısı için sanki kişisel teminat sunuyormuşcasına davranışlarından ötürü gözönüne alınmaktadır (Urteil des Bundesgerichts 4C.280/1999 vom 28. Januar 2000, E. 3a, mit Hinweis auf WIEGAND/BERGER, Zur rechtssystematischen Einordnung von Art. 11 BEHG, in: ZBJV 135/1999 S. 713 f. und 743). Muhatpla zarar veren arasında mutlaka dolaysız bir ilişki bulunması şart değildir. Talepte bulunulan kişinin açıkça ya da öngörülebilir durumu ile haklı güven içindeki muhatapın içinde bulunduğu durum yüzünden zarara uğramış olması yeterli olmaktadır. Benzer bir duruma dayanan BGE 120 II 331 E. 5a S. 337 kararında şirkete güvenden doğan sorumluluk ana ortaklığın beyanlarında ortaya konulduğu üzere, yanlış ve kusurlu öğüt verilmesinden doğan sorumluluk olarak ele alınmıştır. Bundan uzman kişinin cevaplanması uzmanlık alanına giren belirli sorunlarda, esas ve sürekli olarak aldığı siparişlere dair, sunduğu verilerin dolaylı ilişki içinde bulunduğu sözleşme dışı üçüncü kişide uyandırdığı güvenden sorumlu olmasına neden olabileceği sonucu çıkmaktadır. Culpa in contrahendo sorumluluğuna kıyasen üçüncü kişi ile uzmanlık nüfuzundan faydalanmak amacıyla uzmana siparişte bulunan kişi arasındaki sözleşmedeki ilişki belirleyicidir. Sipariş veren tarafından üçüncü kişiye verilen belgeyi hazırlayan uzman kişi her nasıl olursa olsun fiili olarak ya da güven teorisine göre öngörülebildiği sürece rızaen başkalarına verildiğinde, alan kişiler ile de dolaylı bağlantı kurulmasına sebep olur. (CLAUS-WILHELM CANARIS, Die Reichweite der Expertenhaftung gegenüber Dritten, in: Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Wirtschaftsrecht 163/1999 S. 224 ff.). Uzman kişinin üçüncü kişiyi tanıyıp tanımaması ya da en azından bilip bilmemesi hususu, uzmanlığın bağımsız kriterlerinin içeriği ve onların kullanılış amacına bağlı olarak sözleşmesel rizikonun ortaya çıkıp çıkmamasında rol oynamaz. (vgl. Urteil des Bundesgerichts 4C.202/2002 vom 30. Oktober 2002, E. 4.1; CANARIS, aaO, S. 235; ihm folgend ALAIN HIRSCH, La responsabilité de l'expert envers les tiers, in: Chappuis/Winiger, La responsabilité fondée sur la confiance, Journée de la responsabilité civile 2000,

Zürich 2001, S. 83; REGULA FEHLMANN, Vertrauenshaftung - Vertrauen als alleinige Haftungsgrundlage, Diss. St. Gallen 2002, S. 147 mit Hinweisen). Uzmanlığını ortaya koyan bilirkişinin, üçüncü kişileri hesaba katması gerekip gerekmediği hususu, sosyal rolü ile toplumsal ve mesleki bağlamda somut olguları ilgilendirişine göre belirlenir. (RAINER GONZENBACH, Culpa in contrahendo im schweizerischen Vertragsrecht, Diss. Bern 1987, S. 37; ERNST A. KRAMER, Diskussionsbeitrag zum Thema "Vertrauenshaftung" in: Chappuis/Winiger, aaO, S. 190). Özel ilişkinin yoğunluğuna dair bu belirtiler, aynı zamanda sorumluluğun kapsamına bağlı olmaktadır (EUGEN BUCHER, Was man aus einem Fall von "Putativ-Vertrauenshaftung" lernen kann, in: recht 19/2001 S. 79; WALTER, aaO, ZSR 120/2001 I S. 97). Federal Mahkemenin 28. Ocak 2000 tarihli 4C.280/1999 E.3a (publ. in: SJ 2000 I S. 554 f.) hükmünde, görevli yerbilimcilerinin kazı çalışmaları ile beraberindeki inşaat arasasındaki açıklamalara göre inşaatı yapan taşınmaz sahibi ile inşaat çalışmalarından zarar gören komşu taşınmaz sahipleri arasında böyle özel bir ilişkinin varlığı reddedilmiştir. Gerekçesinde ayrıntılı olarak yer verilen açıklamalara göre, inşaat faaliyetinin taşınmazları etkilemeyeceğine dair, davalı ile davacılar arasında yer alan kişisel ilişkide garanti verildiği tespit edilmektedir. Davacıların, davalının meydana getirdiği güvene dayanan mevcut durumları, o kadar önem taşımamaktadır. Sadece taraflar arasındaki temas, davacıların taşınmazında yapı çalışması sonrasında zararın ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Buna karşın, mevcut davanın sonucunda, alt mahkemece keyfiyetlerin takdirine göre, davalıya elden verilen takdiri biçilen değer rapor için, satışta potansiyel etkisinin önceden kestirilebilir olduğu kabul edilmektedir. Öte yandan, federal hukukun ihlal edilip edilmediği, aşağıda incelenecektir.

Değerlendirme 3

3.1. Davalı, taraflar arasında mevcut bulunan dolaylı ilişkinin, alt mahkeme tarafından usulsüz olarak gerekçelendirildiğini öne sürerek temyizde bulundu. Davacının, sözleşmenin kuruluşu öncesinde, davalıya başvurarak temasa geçip, iki yıl öncesinde üretilen rapora güvenebilmek için ayıpsız olup olmadığı hususunda zamanında taşınmazda kapsamlı muayene etmeyi ihmal etmiş olması sebebiyle böyle bir ilişki bulunmamaktadır. Haklı neden olmaksızın duyduğu güvenden sadece kendisi sorumlu olmalıdır.

3.2. Söz konusu davada taşınmazın sahipleri D. ve C. ile davalı arasındaki Art. 394 ff. OR. hükmü gereğince sözleşmesel ilişki yer almaktadır. Davalı,

taşınmazın sahiplerine karşı, sözkonusu taşınmazın inşasına ilişkin olarak bilirkişi tahmininde bulunmayı üstlenmiştir. Davacıların kendi beyanlarındaki gibi, bilirkişi o zamanki taşınmaz sahibine bankadan yüksek ipotek kredisi edinmesinde yarar sağlamıştır. Davacılar ise, satış dokümanlarında sunulduğu gibi, bahsi geçen rapordaki bilgiyi iki yıl sonrasında edinmişlerdir.

Gerçi, davalı kendisince hazırlanan bilirkişi raporunun, herhangi bir kimse tarafından herhangi bir münasebetle, daha sonraki bir anda bir kez bile olsa incelenebileceğini tamamen göz ardı edememiştir. Bilirkişi raporunun tesadüfen dikkate alınma olasılığı güven sorumluluğunu tekbaşına gerekçe teşkil etmez. Bozulan hükümden, taraflar arasında bilirkişi raporunun düzenlenme anında doğrudan bir ilişkinin bulunduğu ya da davalının, davacıları ve onların sonrasındaki alım gayelerini bildiği sonucu çıkmamaktadır. İşaret edilen, davalının davacıları bilmesi gerektiği hususunun, dayanağı da bulunmamaktadır. Bilirkişi raporunun hazırlandığı anda taraflar arasında ilişkinin bulunmaması, davacının davalı tarafça hazırlanan bilirkişi raporunun gerçekliğine hukuki güveni temelsiz kılmaktadır.

Ancak, davalı açısından, yüksek ipotek kredisi isteminde bulunmak açısından talep edilen bilirkişi raporunun talepte bulunan taşınmaz sahibince, iki yıl sonra başka bir ilişkide, taşınmazın satışında, bir kere daha kullanılabilmesi, az da olsa önceden kestirilebilir bir durumdur. Güven esası, karşılaşılan sakıncalı durumlarda yanlış veriler içeren bilirkişi raporu açısından, olsa olsa bankaya karşı sorumluluğa yol açabilir. Bilirkişi raporu, iki yıllık zaman sürecinde, ilgili çevredeki kişiler zarfında, piyasada dolaştığı sürece, rapor talep edilen bilirkişinin raporun bilinmeyen amacı ile ilişkisi o kadar da fazla değildir. Davalı tarafından bilinmeyen ve bilinmesi gerekmeyen bu kişilerin rapordaki verilerin gerçekliğine güvenmekte hakları bulunmamaktadır. Davalının davacıda uyandırılan güvenden doğan sorumluluğunu herşeye rağmen kabul edebilmek, güven sorumluluğunu bilirkişi raporu ile tesadüfen temasta bulunan her kişiye karşı, hatta herkese karşı sorumluluk haline getirir. Dolayısıyla davalının sorumluluğu reddedilmiştir.

I. Giriş

İsviçre Federal Mahkemesi'nin BGE 130 III 345 no.lu kararında taşınmaz değerlendirme alanında uzman bir kişinin raporunun üçüncü kişide uyandırdığı kanaatin üçüncü kişiyi zarara uğratması halinde uzman kişinin söz konusu

raporu sebebiyle sorumlu tutulup tutulamayacağı hususu üzerinde durulmuş ve ilgili kararda bilgi vermenin üçüncü kişiler açısından doğuracağı sorumluluğun uyandırılan güvenden kaynaklanan sorumluluk olacağı belirlenerek güven sorumluluğu esası vurgulanmış ancak somut olayda verilen raporun üçüncü kişinin uğradığı zarar ile ilgili maddi ilişkisi bulunmadığı öne sürülerek sorumluluk reddedilmiştir. İncelememizde federal mahkeme kararının Türk hukuk sistemi esas alınarak değerlendirildikten sonra bilgi verenlerin üçüncü kişiye karşı sorumluluğunun güven sorumluluğu esas alınarak değerlendirilmesine çalışılacak ve son bölümde sonuca yer verilecektir.

II. Federal Mahkeme Kararının Türk Hukuk Sistemi Esas Alınarak Değerlendirilmesi

Doktrinde, „Taşınmaz Eksperi Kararı (Liegenschaftenschätzer-Fall)“ olarak ün salan², Federal Mahkeme kararında önemle üzerinde durulan noktanın, uzman kişilerin verdiği bilgilerden yararlanan üçüncü kişinin, bilgiye güveni nedeniyle uğradığı zararın uzman kişinin sorumluluğuna yol açıp açmayacağı hususu olduğu görülmektedir. „Güven sorumluluğu“ hususunda verilen ilk mahkeme kararlarından biri olması nedeni ile önem kazanan bu kararda, uzman bir kişinin verdiği bilgilerin, uzman kişiyi bu bilgiden yararlanan üçüncü kişilere de karşı da güven ilkesi gereğince sorumluluk altına soktuğu belirlenmiş, ancak üçüncü kişi kavramının herkesi kapsamına almadığını öne sürülerek sınırlanmış ve somut olaydaki davacı konumundaki üçüncü kişi sorumluluk kapsamında görülmeyle bilirkişinin sorumluluğunu reddedilmiştir.

Alman Hukukunda BGB 242 ve 311 hükümleri ile yasal bir düzenlemeye kavuşturulmuş olan güven ilkesi İsviçre Hukukunda ve Türk Hukukunda özellikle doktrini oldukça meşgul eden bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır³. İncelemeye konu mahkeme kararında da güven ilkesinin bir uygulama alanı olarak kabul edilen verilen bilgiden üçüncü kişilerin yararlandığı haller özellikle üçüncü kişilerin bu neden uğradığı zararlardan sorumluluğun dayanağı noktasında önemli tartışmalara yol açmaktadır.

Bilgi vermeden doğan sorumluluk çeşitli şekillerde karşımıza çıkabilir. Aslıyan bilgi alan ile bilgi veren arasında sözleşme ilişkisinin bulunmasıdır ki,

² Asuman YILMAZ, TÜRK İSVİÇRE VE ALMAN HUKUKLARINDA ŞİRKETLER TOPLULUĞUNA GÜVENDEN DOĞAN SORUMLULUK, İstanbul, 2010, s.56.

³ Burcu KALKAN OĞUZTÜRK, GÜVEN SORUMLULUĞU, İstanbul 2008, s. 134 vd.

bu durumda bilgi verme asli edim yükümlülüğü olarak kabul edilmektedir. Bir başka ihtimal olarak, culpa in contrahendo sorumluluğu alanında değerlendirilen, sözleşme kurulması aşamasında gelecekteki sözleşme tarafı olması muhtemel olan kişiyeye yanlış bilgiler verilmesi çıkar ki, bu durumda sorumluluk da culpa in contrahendo sorumluluğu çerçevesinde belirlenir. Aralarında sözleşme ilişkisi olmamakla birlikte bilgi alan ile bilgi veren arasında sadece bilginin verilmesine ilişkin olarak anlık bir temasın ortaya çıkması bir başka ihtimaldir ancak bu durumda bilgi veren kişinin anlık da olsa temas da bulunduğu kişi artık üçüncü kişi olarak kabul edilemeyeceğinden doğrudan zarar gören bir kişinin uğradığı zarara göre sorumluluğun belirlenmesi gerekecektir. Son ihtimal, üçüncü kişiyeye aktarım olarak nitelendirilen bilgi vermedir, yani sözleşme ilişkisi dolayısıyla yükümlülüğünü yerine getirmek için verdiği bilginin, sözleşmenin karşı tarafınca bir üçüncü kişiyeye özellikle başka bir sözleşme kurmak amacıyla aktarması ve üçüncü kişinin aktarılan bilginin doğru olmamasından zarar görmesi halidir⁴.

BGE 130 III 345 kararında da, bu dört halden sonuncusuna yani sözleşme taraflarından birinin sözleşmesel yükümlülüğü gereğince verilen bilginin, sözleşmenin diğer tarafının üçüncü bir kişi ile akdedeceği sözleşme için aktarması ile üçüncü kişinin akdedilen bu bilgiden zarar görmesi hususunun ele alındığı görülmektedir. İnceleme konusu kararda, İsviçre doktrininde tartışmalara sebep olan, “sözleşme”, “haksız fiil” ve “culpa in contrahendo”ya dayanan sorumlulukların dışında, hatta “culpa in contrahendo”ya dayalı sorumluluğu içine alan bir üst kavram olarak nitelendirilen güven sorumluluğunu esas alınarak değerlendirilmektedir. Federal Mahkemece de benimsendiği görülen güven sorumluluğu, bir kimsenin kendisine isnat edilebilir şekilde başkasında uyandırdığı ve hayal kırıklığına uğrattığı haklı güvenden dolayı sorumlu tutulması olarak ifade edilmektedir⁵.

Bu sorumluluk için üzerinde durulması gereken noktalardan biri, üçüncü kişinin uğradığı zararın tazmini gereken, sorumluluk kapsamında kabul edilebilecek bir zarar olup olmadığı hususundadır. Bilindiği üzere, uğranılan her zarar tazminata sebebiyet vermez. BK m. 41 gibi her türlü zararın haksız fiil

⁴ Çiğdem KIRCA, BİLGİ VERMEDEN DOLAYI ÜÇÜNCÜ KİŞİYE KARŞI SORUMLULUK, Ankara, 2004, s. 7.

⁵ Necip KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, BORÇLAR HUKUKU GENEL BÖLÜM, BORÇLAR HUKUKUNA GİRİŞ HUKUKİ İŞLEM SÖZLEŞME, İstanbul 2008, s.735.

tazminatına konu olabileceği hükmünü koyuyor gibi görünen bir hüküm dahi hiçbir zaman mutlak hakların yanısıra bütün malvarlığı zararlarını da koruma alanına alacak kadar geniş kapsamlı yorumlanamaz⁶. Bir zararın tazminata esas teşkil ettiğini söyleyebilmek için sorumluluğun tüm unsurlarının somut olayda gerçekleşmiş olması gerekir. Alman, İsviçre ve Türk Hukukunda hakim olan objektif hukuka aykırılık teorisi kişilerin mal ve şahıs topluluklarını koruma amacı güden emredici hukuk kuralı niteliğindeki genel davranış normlarına aykırılığı esas alır. Davranış kurallarının doğrudan doğruya koruma amacı güttüğü varlıklar, bireylerin sahip olduğu mutlak haklardır. Mutlak haklar herkese uymak zorunda olduğu bazı genel yükümlülükler yükler ki bu yükümlülük herkesin mutlak haklara saygı duyması, uygun davranması ve ihlal etmekten kaçınmasıdır. Davranış normu olarak nitelendirilen haklar mutlak hakları düzenleyen ve herkese bir şey yapmak ya da yapmamak hususunda emir ve yasak yükleyen normlardır. İhlal edilen hukuk normunun koruma amacıyla hukuka aykırı bir fiilin meydana getirdiği zararlı sonuç ve tehlike arasındaki bağa hukuka aykırılık bağı adı verilir⁷.

Hukuka aykırılık bağı, verilen bilgidan dolayı üçüncü kişinin uğradığı zararın haksız fiil olarak nitelendirilebilmesi hususunda önemli bir tartışma noktasıdır. Çünkü hukuka aykırılık bağı teorisinin amacı sorumluluk alanını sınırlamaktır. Bir davranış hukuka aykırı olsa bile bundan doğan zararlı sonuçlar, ihlal edilen normun koruma alanına girmiyorsa, davranış hukuka aykırı sayılamayacaktır⁸. Bu nedenle hukuka aykırılık bağı, korunacak şahısların ve önlenilmesi istenen zararın kapsamının sınırlarını çizerek etkisini gösterir⁹.

Bilgi verenlerin üçüncü kişiye karşı sorumluluğunda, üçüncü kişinin uğramış olduğu zarar, dolaylı zarar, yansıma zararı ayrımlarına gerek

---

⁶ Hüseyin HATEMİ, BORÇLAR HUKUKU GENEL BÖLÜM, SÖZLEŞME DIŞI SORUMLULUK HUKUKU, İstanbul 1998, s.62; “Yeşim ATAMER, HAKSIZ FİİLLERDEN DOĞAN SORUMLULUĞUN SINIRLANDIRILMASI, ÖZELLİKLE UYGUN NEDENSELLİK BAĞI VE NORMUN KORUMA AMACI KURAMLARI, İstanbul, 1996, s.33.

⁷ Fikret EREN, BORÇLAR HUKUKU GENEL HÜKÜMLER, İstanbul, Ekim 2009, s.546 vd.; Fikret EREN, HUKUKA AYKIRILIK BAĞI veya NORMUN KORUMA AMACI TEORİSİ, A.Ü.H.F, Prof. Dr. Mahmut KOLOĞLU'ya Armağan, No. 367, Ankara 1975, s.462 vd.; Selim KANETİ, HAKSIZ FİİLDE HUKUKA AYKIRILIK UNSURU, İstanbul 2007, s.227 vd..

⁸ EREN, Hukuka Aykırılık Bağı, s.465.

⁹ EREN, Hukuka Aykırılık Bağı, s.471 vd.

görülmezsizin, şahsa veya eşyaya verilen zararlar dışında kalan diğer zararlar olarak nitelendirilen saf malvarlığı zararı olarak kabul edilir. Objektif hukuka aykırılık teorisince saf malvarlığı zararlarının tazmini kural olarak mümkün değildir¹⁰. Objektif hukuka aykırılık teorisi, üzerinde mutlak hak bulunmayan diğer değerlere zarar verme ve böylece saf malvarlığı zararı oluşturma durumunda hukuka aykırılığın söz konusu olması için bu değerleri koruma amacı güden bir normun ihlal edilmesini aramaktadır. Malvarlığı, mutlak bir hukuki değer olarak kabul edilmediğinden, malvarlığını, herkese karşı koruyan özel bir koruma normu veya davranış normu bulunmamaktadır. Hukuka aykırılığın gerçekleşmesi için, malvarlığını özel olarak koruyan bir hukuka aykırılığın aranmasını kabul eden objektif hukuka aykırılık teorisi diğer bir deyişle normun koruma amacı teorisi ile zararlı sonuçlardan hangilerinin faile yükletileceği, sorumluluğu kuran normun hangi sebep ve amaçlarla konulduğu ve sonucunda normu kapsayan kanunun amacına göre hangi zararların tazmin edileceği sorunlarının çözülmesi amaçlanmaktadır¹¹. Bu noktada başkalarının mutlak haklarına veya hukuki varlıklarına zarar vermeyi ve bunları tehlikeye sokmayı yasaklamanın yanısıra hak sahibinin bu ihlal dolayısıyla uğrayabileceği zararları önlemeyi güden özel koruma normları, dolaylı-dolaysız zarar ayırımından etkilenmezsizin, ihlal edildiklerinde tazmin borcu doğuracağı kabul edilmektedir¹².

Diğer bir görüş olarak, objektif hukuka aykırılığın kriterleri olan hukuki değerlerin ihlali ya da koruma normlarına aykırılıktan bağımsız olarak zarar verenin yetkisine dayanmayan her haksız zarar vermeyi, zarar görenin tazmini için yeterli gören subjektif hukuka aykırılık teorisinin bir koruma normuna aykırılık teşkil etmeyen saf malvarlığı zararlarının tazmini için yeterli zemin sağlamakta olduğu öne sürülmektedir¹³. Subjektif teori, zarar verenin haklı bir sebebe dayandığını ispat etmesi halinde davranışının haksızlığının ortadan kalması hususunun, hangi durumlarda zarar verme yetkisi bulunduğu sorununa neden olduğu ve bu bağlamda hukuka aykırılık hususunda pozitif kriterler getiremediği eleştirisiyle de karşı karşıya kalmaktadır. Saf malvarlığı

¹⁰ KIRCA, s. 9; Damla GÜRPINAR, SÖZLEŞME DIŞI YANLIŞ TAVSİYEDE BULUNMA, ÖĞÜT veya BİLGİ VERMEDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK, İzmir, 2006, s. 104,

¹¹ KIRCA, s. 10; EREN, s.462.

¹² EREN s. 479 vd.

¹³ GÜRPINAR, s. 104; ATAMER, s.26.

zararlarında genel haksız fiil hükümlerine dayanılmamasının sebeplerinin temelinde, “casum sentit dominus” ilkesi ışığında gelişen, zarar vereni önceden görülemeyecek ve sınırları belli olmayan tazminat talepleri ile karşı karşıya bırakarak sorumluluğun sınırlarının öngörülemeyecek kadar genişlemesini önleme amacı yer alır¹⁴. Bilgi verenlerin üçüncü kişiye karşı sorumluluğunu düzenleyen koruma normlarının alanları dışında kalan durumlarda bilgi verenlerin vermiş olduğu bilgiler dolayısıyla üçüncü kişinin uğradığı zararının tazmini sorunu ise sözleşmelerin nisbiligi ilkesi engeli karşısında, üçüncü kişinin tarafı olmadığı sözleşmeye dayanarak zararının tazmini talebine engel olmakta¹⁵, ancak BK.m.41/II şartlarının gerçekleşmesi halinde haksız fiil hükümlerine dayanma imkanı tanımaktadır¹⁶. BK.m.41/II'nin kast ve ahlaka aykırılığın varlığı gibi ağır şartlarının gerçekleşmesini aramak gerekliliği, uygulamada karşılaşılan tüm durumları kapsamadığından, bilgi verenlerin verdiği bilgilerden zarar gören üçüncü kişilerin zarara katlanması gibi bir adaletsiz sonucu engellemek için, bilgi verenlerin sorumluluğuna üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşme, culpa in contrahendo, üçüncü kişinin zararını tazmin gibi farklı hukuki dayanaklar ileri sürülmüştür¹⁷. Bir başka deyişle, subjektif hukuka aykırılık teorisinin kestirmeden gittiği sonuca, objektif hukuka aykırılık teorisi, yazılı olsun ya da olmasın özel bir koruma normuna aykırılık varsayımlarından ulaşmaktadır¹⁸.

İncelememizin konusu BGE 130 III 345 no.lu kararında da taşınmazın değerine dair rapor veren emlak komisyonu uzmanı davalının sorumluluğu da esas olarak “Güven Sorumluluğu” temelinde incelenecektir.

Ancak, İsviçre’de karara ilişkin GAUCH tarafından yapılan inceleme ve getirilen eleştiriyi de belirtmekte fayda vardır. GAUCH, Haksız fiil-Sözleşme Hukuku ikiliğinden uzaklaşarak zorlama sorumluluk hukuku ilkeleri ortaya

---

¹⁴ KIRCA, s. 19.

¹⁵ KIRCA, s. 35; ATAMER s. 100,

¹⁶ KIRCA, s. 21. Üçüncü kişilerin uğradığı “yansıma zarar”ların tazmininin ancak özel bir kanun kuralının varlığı halinde söz konusu olabileceği, failin sorumluluğunun sınırlanması için yansıma zararlarının tazminat sorumluluğunun dışında bırakılabilmesi için hukuka aykırılık bağı gereğinin olmadığı hususunda bkz. HATEMİ, s. 63.

¹⁷ KIRCA, s. 38

¹⁸ GÜRPINAR, s. 105.

konulduğunu öne sürerek söz konusu kararı eleştirmiştir¹⁹. GAUCH'a göre uygulanması gereken haksız fiil hükümleri olmasına rağmen hükmün kapsamına girmeyen malvarlığı zararlarını kapsayan yeni sorumluluk ilkeleri öne sürülmeye çalışılmaktadır. Federal Mahkemenin açıkça belirtmemesine rağmen, uyumsuzluğun saf malvarlığı zararlarının hukuka aykırılık bağının içine girmediği durumlardan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Üçüncü kişinin malvarlığının korunması açısından yasal bir yükümlülük bulunmamasının esas alındığını belirterek, olaydaki alıcının OR m.41/1 (BK m. 41/1) hükmünün hukuka aykırılık bağı açısından hiçbir koruma altında olmaması düşüncesinin mahkemeyi yeni bir arayışa ittiğini öne sürmüştür. Bu nedenle de yasal hukuk düzeninin sözleşme ve haksız fiil sorumluluğunu esas almasına rağmen Federal Mahkemenin son dönem kararlarında üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşme, culpa in contrahendo sorumluluğu, güven sorumluluğu gibi yeni sorumluluk esasları öne sürmeye çalıştığını ifade etmiştir. Ancak zorlama sorumluluk esaslarından ise yasal sorumluluk sisteminin ana esaslarından olan haksız fiil sorumluluğunun hukuka aykırılık bağı açısından yeniden yorumlanarak sorumluluğun belirlenmesi gerektiğini öne sürmüştür²⁰.

Kurum açısından benzer bir eleştiri Türk Hukukunda da öne sürülmüştür. GÜRPINAR'a göre de, haksız fiil sorumluluğunun hatalı bilgi aktarımı hallerinde zarar gören kişiyi korumaya elverişli olduğu dikkate alınır, ortada güven sorumluluğunun uygulanmasını gerektirecek bir kanun boşluğunun bulunmadığı görülecektir. Haksız fiil sorumluluğunun sonuçlarının sözleşme sorumluluğuna kıyasla zarar görenin yeterince lehine olmaması pratikte sözleşme sorumluluğunun sonuçlarının uygulanmasını haklı göstermeyecektir. Güven sorumluluğu uygulanmasının haksız fiil sorumluluğunun uygulama alanına giren tüm diğer durumlarla, hatalı bilgi aktarımı halleri arasında gereksiz fark yaratılarak hukuk güvenliğinin zedelenmesine neden olacağını ve çözümü kanunda açıkça hükme bağlanmış bir olayı sırf amaca daha uygun diye kanunda açıkça düzenlenmemiş bir sorumluluk kaynağı çerçevesinde değerlendirilmesine neden olacağını öne süren GÜRPINAR, mağduru sözleşmesel sorumluluğun

¹⁹ Peter GAUCH, DER SCHATZER UND DIE DRITTEN-METHODISCHES ZU BGE 130 III 345 FF. ZUR DELIKTSHAFTUNG UND ZU DEN HAFTUNGSFIGUREN DER VERTRAGLICHEN DRITTSCHUTZWIRKUNG DER CULPA UND DER VERTRAUENSHAFTUNG IN NORM UND WIRKUNG, Festschrift für Wolfgang WIEGAND, Bern, 2005, s. 834 vd.

²⁰ GAUCH, s.827.

zamanaşımı, ispat yükümlülüğü gibi avantajlı hükümlerinden yararlandırmak için böyle bir yola gitmek yerine haksız fiil sorumluluğu ile sözleşmesel sorumluluk arasındaki bu farkların giderilmesinin asıl çözüm olacağını öne sürmüştür²¹.

Türk Hukukunda bilirkişi uzmanlığını haksız fiil sorumluluğuna dayandıran bir düzenleme mahkemelerdeki bilirkişilerin sorumlulukları açısından HMK m. 285 hükmünde yer almaktadır. Hükme göre, bilirkişinin kasten veya ağır ihmal suretiyle düzenlemiş olduğu gerçeğe aykırı raporun, mahkemece hükme esas alınması sebebiyle zarar görmüş olanlar bu zararın tazmini için Devlete karşı tazminat davası açabilecekler, Devlet ödediği tazminat için sorumlu bilirkişiye rücu edecektir. Söz konusu hüküm sadece mahkeme tarafından görevlendirilen bilirkişiler için sorumluluk getirmediğinden mahkeme dışında bireylerin özel olarak uzmanlıklarından yararlanmak üzere bilgisine başvurdukları uzman kişiler için uygulanma imkanı bulunmamaktadır. Bir başka deyişle, mahkemelerin görevlendirdiği bilirkişilerin sorumluluğu, özel olarak düzenlenmiş bir norma dayandığından haksız fiil hükümleri uygulama alanı bulabilecek ancak diğer uzmanların sözleşme gereği düzenledikleri raporlar, üçüncü kişilerin malvarlığında federal mahkeme kararına benzer şekilde zarara yol açsa dahi, sorumluluklarını düzenleyen özel bir hüküm bulunmadıkça, haksız fiil hükümlerine dayanılarak tazminini talep etmek mümkün olmayacaktır.

Taşınmaz değerlerine ilişkin tespit raporlarından sorumluluk açısından Sermaye Piyasası Kurulunun düzenlediği bir tebliğe işaret edilebilirse de bu düzenleme de özel bir koruma normu niteliği taşımamaktadır. Sermaye Piyasası Mevzuatı Çerçevesinde Değerleme Hizmeti Verecek Şirketlere ve Bu Şirketlerin Kurulca Listeye Alınmalarına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'in 10. Maddesinde taşınmaz değerlendirme yapan şirketlerin ve değerlendirme raporunu imzalayan sorumlu değerlendirme uzmanlarının "hazırlanan raporda ulaşılan sonuçlar dolayısıyla; raporun belirlenen standartlara uygun olmaması, yeterli incelemenin yapılmaması, hatalı verilerin kullanılması ve buna benzer nedenlerden kusurlarıyla müşterilerine veya söz konusu rapordan faydalanan

²¹ GÜRPINAR, s.253. SEROZAN da sözleşme ya da haksız fiil hükümleri uygulanabildiği ölçüde diğer sorumluluk esaslarının uygulanamayacağını belirtmişse de güven sorumluluğunun uygulama alanını tamamen yadsımamış sadece dar tutulmasını gerektiğini öne sürmüştür. Rona SEROZAN, BORÇLAR HUKUKU GENEL BÖLÜM, İFA, İFA ENGELLERİ, HAKSIZ ZENGİNLEŞME, İstanbul 2006, s.252.

üçüncü kişilere verdikleri zararlardan dolayı müştereken sorumlu” tutulması öngörülmüştür²².

Burada taşınmaz değerleme raporlarının yanlış veya eksik olmasından dolayı üçüncü kişilerin uğradıkları zararların saf malvarlığı zararı olmasına rağmen tazmini amaçlandığı görülmektedir. Ancak söz konusu Tebliğ’in ikinci maddesinde tebliğin 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun m.22/1 hükmünün (r) ve (t) bentlerine göre dayanılarak hazırlandığı belirtilmiş ve belirtilen bentlerde Sermaye Piyasası Kurulunun görev ve yetkileri “r) Gayrimenkullerin değerlemesini yapabilecek değerleme kurumlarından sermaye piyasasında değerleme faaliyetinde bulunacaklara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan değerlendirme kurumlarını listeler halinde ilan etmek...”²³ “ t) Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacaklar, bu maddenin (r) bendi kapsamında faaliyet gösterecek kişi ve kuruluşlar ile sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez kurmak ve faaliyet esaslarını belirlemek²⁴” şeklinde belirlenmiştir.

Bu görev ve yetkiler arasında taşınmaz değerlendirme şirketlerinin sorumluluğunu belirleme yetkisi Sermaye Piyasası Kuruluna tanınmadığı halde Kurulun çıkardığı Tebliğ’de değerlendirme kuruluşlarının üçüncü kişilere karşı sorumluluğunu düzenlemiş olduğu belirtilerek söz konusu hükmün haksız fiil sorumluluğuna neden olacak koruma normu niteliğinde kabul edilemeyeceği öne sürülmektedir²⁵.

Sermaye Piyasası Kurulunca çıkarılan Tebliğ’de düzenlenen sorumluluk yetkisinin dışına çıkan bir düzenleme nedeniyle haksız fiil normu niteliğinde kabul edilemese dahi, taşınmaz değerlendirme kuruluşu raporlarının uygulamadaki işlevselliği açısından bir ihtiyaca işaret eden bir düzenleme olarak görmek mümkün olabilir.

Federal Mahkeme kararında somut olayın şartlarına göre reddedilen bir başka sorumluluk dayanağı da üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşme

²² Resmi Gazete, 12.08.2001, S. 24491

²³ Ek bent: 24/06/1995 - KHK - 558 /6 md; İptal:Anayasa Mahkemesi’nin 13/11/1995 tarih ve E.1995/45, K.1995/58 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenlenen bent: 15/12/1999 - 4487/10 md.; Değişik bent: 21/02/2007-5582 S.K./10.mad.

²⁴ Ek bent: 15/12/1999 - 4487/10 md.

²⁵ KIRCA, s.30.

kuramıdır. Bilgi vermeden doğan sorumluluk için farklı Alman Federal Mahkemesi kararlarında üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşmeyi esas alarak bilirkişinin sorumluluğuna gidildiği görülmektedir. Örnek olarak, bir kararda, taşınmaz satın almayı düşünen bir grup kişiden birinin uzman kişiden aldığı hatalı bir raporun aynı gruptan bir başka kişinin taşınmazı satın almaya karar vermesi hususunda etkili olması halinde Federal Mahkeme taşınmazın değerinin belirlenmesi konusunda yapılan sözleşmenin koruma alanına üçüncü kişinin girebileceğini kabul ederek, bilirkişiyle sözleşme yapan kişinin üçüncü kişi olan alıcının bakım korunmasıyla yükümlü olmasa dahi, bu durumun üçüncü kişilerin objektif olarak sınırlandırılması mümkün olduğu sürece önem taşımayacağına karar vermiştir. Bir yatırımcının taşınmazları üzerinde tatil köyü kurmak için taşınmazların değerini belirlemek üzere bilirkişiden rapor alınması ve raporun bilirkişinin de muvafakatiyle tatil köyü projesi için Danimarka uyruklu özel bir bankadan Danimarka hükümetinin verdiği kefalet ile alınacak kredide Danimarka konsolosluğunun dikkatine sunulması ve rapordaki verilerin kefalet veren Danimarka konsolosluğunu zarara uğratması sebebiyle açılan bir başka davada yine korunan kişi gruplarının objektif olarak sınırlandırılabilmesi açısından hareket ederek bilirkişinin sorumluluğunda sözleşmenin üçüncü kişiyi koruyucu etkisini dikkate aldığı görülmektedir²⁶.

Üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşme gerçekleşen sosyal temas sonucunda MK m. 2/I hükmü uyarınca kanun gereği doğan edim yükümünden bağımsız davranış ve koruma yükümlülüklerinin sözleşmenin karşı tarafını oluşturmayan üçüncü kişilere de yayılmasıdır²⁷. Sözleşme ile sadece karşı tarafa karşı yükümlülük altına giren kişiyi tüm üçüncü kişilere karşı sorumlu tutmanın yol açacağı adaletsizlikten kaçınılarak üçüncü kişilerin sınırlandırılması hususunda önemle durulmuş, sorumluluğun koşulları bu husus dikkate alınarak belirlenmiştir.

Üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşmenin koşulları, üçüncü kişinin edime yakın olması, üçüncü kişinin korunmasında alacaklının menfaatinin olması, üçüncü kişinin edime yakınlığının ve alacaklının onun korunmasındaki menfaatinin borçlu tarafından öngörülebilir olmasıdır²⁸. Esasen haksız fiil

²⁶ Söz konusu kararlar için bkz. KIRCA, s.80.

²⁷ KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s.20.

²⁸ Nil KARABAĞ BULUT, ÜÇÜNCÜ KİŞİYİ KORUYUCU ETKİLİ SÖZLEŞME, İstanbul 2009, s.100; GÜRPINAR, s.204.

sorumluluğuna dayanarak gördüğü zararın tazminini talep edebilecek olan üçüncü kişinin, sözleşmesel sorumluluğa dayanabilmesinin yolunu açan üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşme için üçüncü kişi yararına sözleşme, sözleşmenin yorumu ve tamamlanması, hakimin hukuk yaratması ve edim yükümlerinden bağımsız borç ilişkisi gibi görüşlerden yola çıkılmış olup, bugün ağırlıkta benimsenen görüş üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşmenin edim yükümlerinden bağımsız borç ilişkisinden doğduğunu kabul etmektedir²⁹. Üçüncü kişinin malvarlığının uğradığı zararların da sözleşmenin üçüncü kişiyi koruyucu etkisinin alanına girdiği kabul edilmektedir³⁰.

Üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşmenin bilgi vermeden üçüncü kişiye karşı doğacak sorumluluğuna zemin teşkil etmesi düşüncesi Türk doktrininde pek rağbet görmemektedir³¹. Borçlunun, alacaklıya tamamen zıt menfaatlere sahip bir kişiye karşı da dürüstlük kuralı gereğince bir koruma yükümünün üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşmenin de doğasına aykırı olduğu, üçüncü kişiyi koruyucu etkili sözleşmenin amacının alacaklıya benzer şekilde edimin tehlikelerine maruz kalan kişileri, borçlunun özen yükümünü ihlal etmesi halinde alacaklı ile aynı hükümler çerçevesinde koruyarak hakkaniyeti sağlamak olduğu öne sürülerek, bilgi verenlerin sorumluluğunda vekalet veren ile üçüncü kişi arasındaki menfaatlerin zıt olduğu durumlarda sözleşmenin üçüncü kişiyi koruyucu etkisinden söz edilemeyeceği kabul edilmektedir³².

III. Bilgi Verenlerin Üçüncü Kişiyi Karşı Sorumluluğunun Güven Sorumluluğu Esas Alınarak Değerlendirilmesi

Sözleşme görüşmeleri sırasında kusura dayanan sorumluluğun üçüncü kişilere karşı da söz konusu olması ile sözleşmenin nisbiliği ilkesi aşılarak sözleşmeye aykırılığa dayanan sorumluluğun uygulama alanı genişletilmektedir³³. Sözleşmenin nisbiliği ilkesini aşan bir sorumluluk anlayışının getirilmesinde bir başka kişinin güvenilebileceği bir güven olgusu yaratan kişinin, üçüncü kişide bu olguya dayanarak uyanan ve hayal kırıklığı ile

²⁹ KARABAĞ BULUT, s.76 vd.; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s.21; KIRCA, s.84.

³⁰ Haluk TANDOĞAN, ÜÇÜNCÜ ŞAHSIN ZARARININ TAZMİNİ, Ankara, 1963, s.283; KARABAĞ BULUT, s.120; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s.25.

³¹ KIRCA, s. 108; GÜRPINAR, s.209.

³² KIRCA, s.110.

³³ AKÜNAL, s. 235.

sonuçlanan haklı güveni nedeniyle uğradığı zararlardan sorumlu tutulması gerektiği inancı yatmaktadır. Güven Sorumluluğu olarak hukukta yerini arayan bu sorumluluk esaslı zarar görenin hukuki işlem alanında hayat, sağlık ve mülkiyete ilişkin hukuki değerlerini diğer kişilerin etkisine açması ve bu anlamda güvenmesi dolayısıyla söz konusu olur³⁴.

Güven sorumluluğundan söz edebilmek için gerçekleşmesi gereken ilk koşul, objektif bir temele dayanan bir güvenin varlığıdır. Bu güvenin korunmaya layık olması gerekir. Korunan güvenin taraflar arasındaki özel bir hukuki ilişkiden doğması aranacak bir diğer koşuldur. Böylece sözleşmesel ilişkiden farklı olarak hukuki ilişkiden kaynaklanan yükümlülüklerin uygulama alanının yalnızca sözleşme tarafları ile sınırlı kalmayıp, sözleşmenin tarafı olmayan veya tarafı olma amacı gütmeyen üçüncü kişilerin de güven sorumluluğunun kapsamına alınmasını sağlar. Son bir koşul olarak da hukuki işlemsel temas aranır. Hukuki işlemsel temas sadece doğrudan temasta bulunmayı değil birbirlerinin hukuki işlem alanına girmek olarak kabul edilebilecek dolaylı temas hallerini de kapsar³⁵.

Güven sorumluluğunun şartlarını bilgi vermeden üçüncü kişinin uğradığı zararda sorumluluk kaynağı olarak kabul ettiğimizde aynı koşulları dikkate alarak, öncelikle bilgi veren ile üçüncü kişi arasında özel bir hukuki bağlantı bulunmasını aramamız gerekir.

Bilgi veren ile üçüncü kişi arasında doğrudan doğruya temasın gerçekleşmediği durumlarda da güven sağlamak bilgi verenle üçüncü kişi arasındaki özel bağlantıyı oluşturmaktadır. Dolayısıyla güvenin gerçekleştiği ve haklı olarak korunmasının gerektiği durumlarda, bilgi verenlerin üçüncü kişilere karşı sorumluluğu güven sorumluluğunun şartları dahilinde gerçekleşecektir³⁶. Bu nedenle, sorumluluğu kurucu şartlar olarak bilgi veren ile üçüncü kişi arasında üçüncü kişide özel ölçüde kişisel güven sağlayan özel bir hukuki bağlantının bulunması, bilgi verenin sağladığı güven ile üçüncü kişi ile arasında meydana gelen edim yükümlerinden bağımsız borç ilişkisinde, özen ve koruma

---

³⁴ KIRCA, s. 136.

³⁵ YILMAZ, s.80; KIRCA, s.187 vd.; KALKAN OĞUZTÜRK, s.249 vd..

³⁶ KIRCA, s. 184; GÜRPINAR, s.224.

yükümlerine aykırı davranmış olması ve üçüncü kişinin bilgiyi tasarruflarında kullanmış olması sebebiyle zarara uğramış olması gerekir³⁷.

Bilgi verenin sorumluluğunun öngörülemez kadar genişlemesini önlemek amacıyla sorumluluğunu sınırlayıcı şart olarak da, bilgi verenin vermiş olduğu bilgiler dolayısıyla hukuki işlem alanına katılması ve bilgi verenin üçüncü kişiler tarafından bu bilgilerin önemli tasarruflarında kullanılacağını bilmesi veya bilmesinin gerekmesi şartları aranmaktadır³⁸. Hukuki işlem alanına katılma şartı açısından, kişisel doğrudan doğruya temas şartı ile sınırlı tutulmamakta, dolaylı temasın varlığı da yeterli görülmektedir. Hukuki işlem alanına dolaylı katılma, üçüncü kişinin vermiş olduğu bilginin sözleşmeyle ilgilenen kişilerin sözleşme yapmalarına karar vermeleri açısından önem taşıyorsa gerçekleşmiştir. Yine bilgi veren açısından haksız fiil sorumluluğundan daha ağır bir sorumluluğun şartlarını kabul etmek için, bilgi verenin bu hukuki temasın gerçekleşmesinde hatırı ilişkisinin bulunmaması yani ekonomik bir menfaat sağlamış olması gerekir³⁹. Bilgi verenin sorumluluğunun sınırlandırılmasında son gözetilen husus olarak bilgi verenlerin hukuki işlem hayatına kimlere karşı katıldığına belirlenmesi için bilginin üçüncü kişinin bir başkasıyla sözleşme kurmasına etki etme amacıyla verilmesini ifade eden “öngörülebilirlik kriteri” aranır⁴⁰.

BGE 130 III 345 kararında, davalının sorumluluğunun reddedilmesine yol açan öngörülebilirlik kriteri, bilgi vereni kendi mesleki alanında veya mesleği ile ilgili konularda verdiği bilgilere güvenen herkese karşı sorumlu tutulmaktan korumaktadır. Sorumluluk, bilgi verenin, açıklamasının yöneldiği, bilgiye güvenecek kişileri hesaba katabilmesine göre belirlenir. Başka bir deyişle, bilgi veren açıklamaları veya diğer davranışları sebebiyle üçüncü kişiye karşı sorumlu olacağını objektif olarak öngörebilmelidir. Objektif olarak öngörebilmek ise ancak bilginin üçüncü kişiye yönelmiş olması halinde mümkün kabul edilebilmektedir⁴¹.

Bilginin üçüncü kişiye yönelmiş olduğunu kabul edebilmek için, verilen bilginin üçüncü kişiyi amaçlaması kriter olarak kabul edildiğinden, bilginin

³⁷ KIRCA 187 vd.; KALKAN OĞUZTÜRK, s. 255.

³⁸ KIRCA, s. 196.

³⁹ KIRCA, s. 198.

⁴⁰ KIRCA, s. 199; GÜRPINAR, s.239.

⁴¹ KIRCA, s. 199.

tesadüfi olarak başka bir kişinin eline geçtiği hallerin, dergilerde, gazetelerde verilen bilgilerin, birden çok kopyası bulunan raporların üçüncü kişi açısından sorumluluk doğuracak bir yönelme hali olmadığı kabul edilmektedir. Bilginin sadece sözleşme taraflarını bilgilendirmek için verildiği anlaşılıyorsa yine üçüncü kişiye yönelen bilgiden söz edilemeyecektir⁴².

Öngörülebilirlik kriterinin bir yansıması olarak, bilgi verenin vermiş olduğu bilginin, konusunu oluşturan objenin daha sonraki maliklerine sorumlu olmayacağı kabul edilmektedir. Bilgi vermenin amacı bilgi alan tarafından takip edilen projeye etki etmektir, daha sonraki maliklerin amacı bu çerçevede kabul edilmez. Bununla ilgili verilen bir örnek sanat eserlerinin gerçekliğini ve değerini belirleyen eksperlerin, malın sadece ilk malikine karşı sorumluluğu olduğu, sonraki maliklerine karşı sorumluluğunun bulunmadığı yönündedir. Eserin niteliklerindeki yanlış değerlendirmeler nedeniyle eksper, ilk malike karşı güven sorumluluğu ile sorumlu kabul edilmektedir⁴³. Bu açıdan doktrinle Federal Mahkemenin eğiliminin aynı yönde olduğu görülmektedir.

Bütün bu şartların yanı sıra sorumluluktan bahsedebilmek için zarar, uygun illiyet bağı ve kusur gibi diğer şartların da gerçekleşmiş olması elbette aranacaktır⁴⁴.

Güven sorumluluğu Türk öğretisinde de savunulan bir ilke olmakla birlikte, sorumluluk alanında sözleşmesel sorumluluk, haksız fiil sorumluluğu, kanundan doğan sorumluluk gibi diğer sorumluluk kaynaklarının yanında yeni bir sorumluluk alanı olarak yer edinme çabalarının sancılarını taşımaktadır. Türk Borçlar Kanunu Tasarısı'nda özel bir düzenleme ile yer verilmesi umulan culpa in contrahendo ve güven sorumluluğu ilkeleri Tasarı çalışmalarında yer almadığı için 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu metninde bir hükme kavuşmamışlardır. Ancak 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu m. 209 hükmünde "Hâkim şirket, topluluk itibarının, topluma veya tüketiciye güven veren bir düzeye ulaştığı hâllerde, bu itibarın kullanılmasının uyandırdığı güvenden sorumludur." Düzenlemesi ile belirli bir duruma özgü olarak da olsa Türk Hukukunda da güven sorumluluğuna ilişkin bir yasal norm yürürlüğe girmiş olacaktır. Türkiye'ye şirketler topluluğunun toplumda ve tüketicide uyandırdığı güvene

---

⁴² KALKAN OĞUZTÜRK, s.256.

⁴³ KIRCA, s. 202.

⁴⁴ KIRCA, s. 204 vd.; KALKAN OĞUZTÜRK, s. 255.

ilişkin ilk yasal düzenleme getiren ülke olma ayrıcalığını sağlayan bu düzenleme⁴⁵ güven sorumluluğunun uygulamada etkisini her ne kadar arttıracak olsa da, sadece şirketler topluluğu niteliği taşıyan topluluklar için getirilen bir düzenleme olması sebebiyle Türk Hukukunda daha genel bir güven sorumluluğu normunun eksikliğini kapatamayacaktır. Bu nedenle, şu anki mevzuata göre culpa in contrahendo gibi güven sorumluluğu da MK m. 2 hükmü temelli ilkeler olarak varlıklarını sürdürmeye devam edecekleri görünmektedir. Ancak doktrinde önemle savunulan bu ilkelerin Yargıtay kararlarında da kabul edilmeye başlamış olmasını da, güven sorumluluğunu uygulamada başvuru olan bir ilke olarak karşımıza çıkaracak bir gelişme olarak kabul etmek gerekir⁴⁶.

⁴⁵ Halit AKER, TÜRK ŞİRKETLER HUKUKUNDA YENİ BİR KURUM: “HÂKİM ŞİRKETİN GÜVENDEN DOĞAN SORUMLULUĞU” (TTK TASARISI m. 209): İS-VİÇRE FEDERAL MAHKEMESİ KARARLARI İŞİĞİNDA BİR DEĞERLENDİRME, A.Ü.H.F.D., 2008, Cilt 57, S. 4, s. 1 vd.

⁴⁶ Yargıtay HGK 2010/9-39 E.2010/71 K. Sayılı kararında işverence kdem tazminatının ödeneceğine ilişkin işçide kanaat uyandırıldıktan sonra işçinin istifasından sonra kıdem tazminatı ödenmesinden kaçınılmasına ilişkin uyuşmazlıkta güven sorumluluğuna dayanıld görülmektedir: “Hukukun evrensel ve genel ilkelerinden olan “dürüstlük ilkesi” (Türk Medeni Kanunu m.2), bazı alt ilkelerin doğmasına sebep olmuştur. Bu ilkelerden birisi “ahde vefa ilkesi”, bir diğeri de “güven ilkesi”dir.

Yine dürüstlük ilkesini temel alan bir akım da, irade beyanlarının yorumunda ve dolayısıyla sözleşmelerin kurulup kurulmadığını tespitinde “korunmaya layık haklı güveni” esas alan “güven ilkesi” dir. Bu güven ilkesi de, “hukuki görünüşe güvenin korunması” alt ilkesini doğurmuştur (Oğuztürk, Burcu (Kalkan): Güven Sorumluluğu, Vedat Kitapçılık, 1. Bası, İstanbul 2008, sahife 1).

Güven kavramı, anlam itibarıyla sadece, etik ve moral beklentilerin mevcut olduğu bir kavram değildir. O, aynı zamanda, toplum içerisindeki bireylerin iletişimde çok ciddi rol oynayan ve bazı durumlarda eksik kalmış, tamamlanamamış ya da üstü kapalı olarak geçirilmiş, bazı irade beyanlarının yorumlanması ve tamamlanmasında önemli derecede etkisi olan psikolojik-sosyolojik bir kavramdır. Bilgilendirme gereksinimi içinde, güven kavramının, ekonomik, sosyal ve kültürel anlamları da mevcuttur. Bir görüşe göre güven kavramı, toplum içerisinde, bir bireyin diğer bireylerle olan ilişkilerini tamamlayan; bu ilişkilerin yorumlanmasında kullanılan; ya da o bireyin geleceği ile ilgili olan olaylarda yol gösterici bir rol oynayan, tamamen insanın kendi iç dünyasıyla ilgili bir davranış, bir ruh hali, bir zihniyet, bir anlayıştır (Oğuztürk, Burcu (Kalkan): a.g.e., s.4).

Güven kavramının temelinde; doğruluk, dürüstlük, açık sözlülük, içtenlik, gerçeklik, haklılık gibi anlamlar yatmakta; güven kavramının anlamı da sayılan bu ilkelere dayanmaktadır. Bu anlamda güven, iki taraflıdır. Bir birey, ya karşısındakine güvenir, ya da karşısındaki, o bireye güven verir. Bir kimsenin, çevresine verdiği güven, aynı derecede bir karşılık ve hukuki olarak korunma gerektirmektedir (Oğuztürk, Burcu (Kalkan): a.g.e., s.4).

Özel bir ilişkiye girmiş taraflardan biri, hukuka ve güven ihlali söz konusu olduğunda da hukukun öngördüğü yaptırıma güvenerek karşı tarafa güvenmiştir. Karşı taraf omuzlarına

da bu güvenden dolayı, doğru ve dürüst davranmak ve sadakatli olmak yükümlülüğü yüklenmiştir. Kendisine güvenilen taraf da yapmış olduğu kendi davranışları ile bu güven olgusunu meydana getirdiği için, güvenen tarafa kendisine neden güvendiği hususunda bir itiraz hakkı söz konusu olmayacağı öğretide ileri sürülmüştür(Oğuztürk, Burcu (Kalkan): a.g.e., s.9).

Gerçekten de, her iki tarafın menfaatlerini korumak ve dengelemek için ileri sürülen güven ilkesine göre, bir irade beyanını anlamak ve değerlendirmek için, beyan muhatabınca bilinen ve bilinmesi gereken bütün hal ve şartları Medeni Kanun m.2’de düzenlenen dürüstlük ilkesi gereğince değerlendirmek gerekecektir. Böylece, beyana ne anlam verilmesi gerektiği ortaya çıkacaktır. Bu ilkeye göre, korunan karşı tarafın-beyan muhatabının- “haklı güven”idir. Beyan muhatabının gerekli dikkat ve özeni göstermeksizin, beyanı nasıl anladığına bakılmayacaktır. Beyan muhatabı, kendisine ulaşan beyanı, dürüstlük ilkesi gereği, bildiği veya bilmesi gereken tüm unsurları dikkate alarak anlamalıdır. Yani, onun bu beyanı o şekilde anlaması MK.m.2 uyarınca haklı görünmelidir. İşte bu ilke, meydana gelen adaletsizliği ve taraflar arasında gerçekleşen sorunu çözmüş olmaktadır. Zira, güven ilkesi “karşılıklı birbirini gözetme” ve “bağlılık” esaslarına dayanmaktadır. Bu ilkeye göre, hem beyan sahibinin hem de beyan muhatabının menfaatleri dengede tutulmuş olmaktadır. Bir yandan beyan muhatabının, dürüstlük kuralına (objektif iyiniyet) göre, bildiği ve bilebileceği bütün olguları değerlendirerek beyana vermesi gereken anlama olan haklı güveni korunmakta; diğer yandan ise, beyan sahibinin yaptığı beyanın, makul ve dürüst bir sözleşen insan tarafından anlaşılması olağan biçimde anlaşılacağına dair haklı güveni teminat altına almaktadır (Oğuztürk, Burcu (Kalkan): a.g.e., s.37-38).

Güven sorumluluğunun gerçekleşebilmesi için, bir kimsede hukuken korunmaya layık bir güvenin olması, bu güvene dayanılarak bir tasarruf işleminde bulunulması, tüm bunların da bir kişiye isnat edilebilmesi gerekir.

Yukarıda güven sorumluluğuna ilişkin belirtilen genel şartlar, aynı zamanda Alman Hukukunda da aranmaktadır (Oğuztürk, Burcu (Kalkan): a.g.e., s.128).

Öte yandan, güven sorumluluğu kavramı, 90’lı yılların ortalarına doğru, İsviçre Federal Mahkemesi Kararlarına da konu olacak şekilde uygulama içerisinde, ciddi biçimde ağırlığını göstermeye başlamış, bu kavramın hukuk biliminde yer almasını sağlamıştır (Oğuztürk, Burcu (Kalkan): a.g.e., s.166).

İsviçre Federal Mahkemesi’nin kararları ve İsviçre Hukuk uygulaması, özellikle, bir kimsenin, karşı tarafta oluşturduğu güveni daha sonraki davranışlarıyla hayal kırıklığına dönüştürmesini, yani söz konusu olan çelişkili davranışları korumadığı anlaşılmaktadır (Oğuztürk, Burcu (Kalkan): a.g.e., s.193; Kararlar için bak. s.184 vd.).

Güven sorumluluğunun Türk Pozitif Hukuku’nda özel bir kanuni düzenlemesi bulunmamakla birlikte; Türk Hukuk Öğretisinde dürüstlük kuralından hareketle bir olayda güven sorumluluğunun gerçekleşebilmesi için şu şartlar aranmaktadır: Olayda bir “güven” unsuru bulunmalı, zarar gerçekleşmeli, yaratılan hukuki görünüme güvenin pozitif olarak korunması anlamında geçerlilik sonucu bağlanmamalı, zarar ile yaratılan hukuki görünüş arasında nedensellik bağı söz konusu olmalı, başka hukuki kurumların uygulama alanına giren herhangi bir durum söz konusu olmamalı, hukuki görünüşü yaratan kimse kusurlu olmalı, kişinin haklı güveni, yani olayda iyiniyeti bulunmalıdır (Oğuztürk, Burcu (Kalkan): a.g.e., s.268).

IV. Sonuç

İnceleme konusu Federal Mahkeme kararında taşınmaz değerlendirme uzmanının verdiği raporun güven uyandırdığı üçüncü kişilerin malvarlığı zararına uğraması halinde güven sorumluluğuna yol açabileceği kabul edilmiştir. Bununla birlikte, somut olayda değer uzmanının bankadan yüksek ipotek kredisi alınabilmesi için taşınmazın gerçek değerini olduğundan yüksek tespit ettiği raporun, ayrıca taşınmazı satın almak isteyen kişilere gösterilerek taşınmazın gerçek bedeli hususunda onlar da gerçeğe aykırı kanaat uyandırması halinde, bu kişilerin bilgi veren ile raporun veriliş amacı açısından dolaylı temas dahi sayılamayacağı, güven sorumluluğunu sınırlandıran öngörülebilirlik kriterine göre üçüncü kişi bankaya karşı sorumlu olunabileceğini ancak taşınmazı almak isteyen kişilerin güven sorumluluğunun alanı içinde sayılamayacağı tespit edilmiştir.

Karara konu olayda, üçüncü kişi durumundaki alıcıların rapor nedeniyle uğradıkları malvarlığı zararları için, olaydaki şartlara göre uygulanabilecek uzman kişilerin verdikleri bilgilerden dolayı uğranılan zarardan sorumluluğu düzenleyen özel bir koruma normu da bulunmadığından, haksız fiil hükümlerine dayanılması da mümkün olmayacaktır.

Rapora güveni sebebiyle zarara uğrayan kişi, bilgi (rapor) veren ile bilgi alan arasındaki tarafı olmadığı sözleşmeye dayanarak talepte bulunması mümkün olmadığı gibi bilgi alan ile menfaatlerinin zıt olması sebebiyle sözleşmenin üçüncü kişiyi koruyucu etkisine de dayanamayacaktır.

Mesleki yükümlülük genel bir davranış yükümlülüğü olarak kabul edilmediğinden sorumluluk için bağımsız, kendine özgü bir sebep olarak saymak mümkün olmamaktadır. Bu nedenle kasten gerçeğe aykırı rapor düzenleyen bir uzman kişiyi dahi bu rapor nedeniyle karardakine benzer şekilde zarara uğrayan kişilere karşı sorumlu kabul etmek mümkün olmamaktadır. Üçüncü kişiyi korumak adına sorumluluk esaslarındaki unsurları kabul gören kurallarından farklı yorumlamaya çalışmak, farklı somut olaylarda adaletsiz sonuçlara yol açacak

---

Haksız fiil zararının söz konusu olduğu haller ile diğer sorumluluk ilkelerinin devreye girdiği hallerde söz konusu olmayan güven sorumluluğu ancak, Türk-İsviçre Hukuku'nda MK.m.2 ve MK.m.3 ışığında Canaris'in "Negativer Vertrauensschutz-güvenin negatif-menfi-olumsuz korunması" olarak nitelendiği hallerde söz konusu olabilir. Güven sorumluluğu olabilmesi için, BK.36/2. maddesinde olduğu gibi, bir "hukuki görünüşe haklı güven olgusu-Rechtsscheinhaftung" söz konusu olmalıdır (Oğuztürk, Burcu (Kalkan): a.g.e., s.271)." KAZANCI İLETİŞİM

şekilde ilkelerin işlevlerini kaybetmesi tehlikesine yol açabilir. Ancak, mesleki uzmanlıkları ile güven uyandıran bilirkişilerin kasten veya ağır ihmalle gerçeğe aykırı bilgi verdikleri durumlarda sorumluluktan kurtulmaları da hakkaniyete aykırı olacaktır. Bu nedenle mesleki yükümlülüklerin sorumluluk alanına daha kapsamlı hükümlerle yansıtılması uygun olabilir.